

OOSTENDENAARS OVER HUN STAD IN 1914-1918.

Kunstschilder Jan DE CLERCK was een mens die -gelukkig- van geen souvenirs kon scheiden. Bij het nalezen van zijn persoonlijk archief (in bezit van zijn familie en van "De Vrienden van Jan De Clerck") met het oog op het samenstellen van een wetenschappelijke studie over Meester Jan, vonden wij dan ook een ruime correspondentie terug. Daarin steken een aantal brieven door vrienden van zijn vader Constant aan de DE CLERCK's geschreven tijdens en na de Eerste Wereldoorlog. De familie DE CLERCK was naar Engeland gevlucht en leefde in het huis "Beechcroft", Idmiston Road - Worcester Park (Surrey). Het was telkens een vreugde voor deze vluchtelingen wat nieuws van hun geliefd Oostende te vernemen. Uit deze brieven enkele pakkende fragmenten waarin sprake over onze stad :

... car il parait qu'on manque de tout à Ostende à présent. Tout le monde doit chercher à manger, Marché aux Herbes, au Bureau de Ravitaillement ... (VAN SCHELLE, Folkestone, 12.01.1917).

... De Duitschers dat zijn de grootste dieven dat ge kunt uitdenken. Uit het hospitaal hebben zij alles medegenomen wat hun kon dienen, 5 zalen hebben zij geplunderd, bedden, beddegoed, stoelen, tafels, alles hebben zij mede. God zij dank dat alles voorbij is ... (Zuster Andrea, Oostende, 7.1.1919).

... en naderhand was er geen vertrek van den maalboot door stormweder - de haven is noch niet gansch geruimd van de wrakken - en ze hoeven dus heel voorzichtig te wezen bij het uit en invaren ... (Eugène RAU, Oostende, 23 februari 1919).

... Hier in Oostende is alles altijd hetzelfde. Het eenige nieuws, dat we nu niet meer bang moeten zijn voor het schieten van zee en bommenwerpen ... (OCKET, Oostende, 27.11.1918).

... Zoo dikwijls, O ! zoo dikwijls denk ik aan onze geliefde stad, aan de vrienden en kennissen en familie, aan onze feesten, aan de Volksbond en aan zooveel andere klein dingen, klein in hun eigen, maar die toch zooveel herinneringen voor den geest roepen ... (Jules VANDEVELDE, Krijgsbakkerij Adinkerke, 13.13.1916).

... de villa van Neron is nog altijd recht, maar hoe het van binnen is weet ik niet, de villa ernevens Loutz (?) is geheel geplunderd, niets meer van meubels, er kan gebeuren, dat er vluchtelingen in zijn in de villa van Neron. Bij Roland hangen al de stoors en gordijnen, en toen ik de wacht was in de Villa Sans Souci, gingen er drie damen binnen om wat te doen, weet ik niet. Bij Boucher is alles nog recht maar er zijn vluchtelingen in ... Dujardin architect is hier ook reeds. Bij de Neuville en Vandebulcke, vluchtelingen en dat ziet er mij goed onderhouden. Villa Jane ook alles goed geloof ik zelfs heb ik horen zeggen dat C... den Concierge er uit gesmeten is, maar ik ben het niet zeker. Verbeke aan de phare alles is er plat, men ziet nog de puinen. Op Mariakerke staat het huis nog recht. Bij Wielemans alles goed. Fyntje is er nog. Madam Nassel, het huis staat nog recht. Perrier alles goed. Den Heer en Madame zijn nog in volle gezondheid evenals de meiden. Leonarts is er ook nog en Desire de knecht en meestal de villa's staan nog recht maar ge moet niet vragen hoe het er is van binnen, als er vluchtelingen zijn, is het goed, zoo niet alles is weg. Het huis Baas uit de Euphrosine Beernaertstraat staat nog recht hoe het is van binnen weet ik niets,

daarnevens alle villa's in puinen ... (François SIMOENS, gelegerd te Sint-Amandsberg, 19.2.1919).

En over het huis van de DE CLERCK's zelf :

... Nu Waarde Vrienden, ik ben al seffens naar uw huis gaan zien : het ziet er zeer goed onderhouden uit, niets kapot alle meubels zult ge terugvinden, enkel geene matrassen en geen koper meer. Die menschen dorsten zich niet blootstellen aan straffen. Ik mag u dus verzekeren dat ge bij uwe terugkomst in uw huis zeer trevreden zult zijn ... (Jeanette OCKET, Oostende, 27.10.1918).

Norbert Hostyn

OPROEP.

Bij deze willen wij een oproep doen aan personen die schilderijen, tekeningen of gravures mochten bezitten van Michel VAN CUYCK (1797-1875), Louis SERRUYS (1820-1873) en Emile SPILLIAERT (1858-1913) : met het oog op ernstige studies over deze kunstenaars hadden we graag zoveel mogelijk originele werken te zien gekregen.

Ook 19e eeuwse Oostendse scheepsportretten zowel achter glas als olie op doek of hout is een mogelijk studieterrein, indien we genoeg zaken kunnen terugvinden. Eigenaars die bereid zijn ons hun bezit te tonen, en al dus mee te werken aan de ontginning van "maagdelijk" kunst-historisch terrein, gelieve contact op te nemen met :

Norbert HOSTYN
Witte Nonnenstraat 38
8400 OOSTENDE

VRAAG EN ANTWOORD. (De Plate, 6de jg, nr 3, maart 1977)

Vraag 3. 1) : Vijf vragen over oude gebouwen. PARC A BOULETS.

ANTWOORD.

Het "Parc à boulets" waarop grotendeels de Post tussen 1902 en 1906 werd gebouwd was vroeger een militair terrein waarop reservestukken van de artillerie van het garnizoen werden gesteld met de nodige kanonballen en obussen.

Oorspronkelijk was dit een ommuurde weide- en tuingrond, die deel uitmaakte van het klooster der Conceptionnisten of Witte Nonnen dat in 1679-1681 werd opgericht.

Dit perceel van 55 m. lang op de Witte Nonnenstraat en 45m lang op de Westmolenstraat (later Werfstraat en sinds januari 1901 H. Serruyslaan) werd onder het Nederlands bewind definitief als arsenaal gebruikt. Ook het Belgisch Ministerie van Oorlog bleef dit terrein aanwenden als "Parc à boulets" en als "Parc d'artillerie" tot 1874.

Wanneer eindelijk de plaats was vastgelegd waar het nieuwe Postgebouw zou oprijzen besliste de gemeenteraad op 2 juni en 1 september 1896 over te gaan tot de verbreding van de Witte Nonnenstraat tot op 13 m. en van de Werfstraat tot op 15 m. Dit werd goedgekeurd bij K.B. van 21.1.1897 en uitgevoerd. Hierdoor werd een N. en een W. zoom van het "Ancien parc à boulets" in de nieuwe straatbedding opgeslorpt.

D. Farasyn